Editie 2025

Verslag Participatie
Omgevingsvisie
Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-
Voorburg

Introductie

Dit is het verslag van de tweede participatieronde over de Omgevingsvisie 2050 van Leidschendam-Voorburg.

In de tweede helft van 2023 heeft de eerste participatieronde plaatsgevonden. We hebben gepraat, geluisterd en ideeën opgehaald. Dat gaf ons een goed beeld van de thema's die voor Leidschendammers, Voorburgers en Stompwijkers belangrijk zijn. Na die eerste fase is de gemeente gaan schrijven, rekenen en tekenen.

In maart en april 2025 was het tijd voor de tweede participatieronde. Daarin was het woord weer aan de inwoners van de gemeente: zien zij hun ideeën terug in de concepten? Missen er thema's? Wat vinden zij van de uitdagende keuzes waar de gemeente nu voor staat bij het opstellen van de Omgevingsvisie?

Wat hebben we gedaan?

Verspreid door de gemeente vonden zes bijeenkomsten plaats: drie algemene kernbijeenkomsten en drie verdiepende, met aandacht voor het inwonerspanel, maatschappelijke partners en Leidschendam-Noord. Tijdens deze bijeenkomsten gingen betrokkenen met elkaar en met de gemeente in gesprek. Zij bogen zich over de zogeheten "***uitdagende keuzes***": spanningsvelden waar de gemeente knopen moet doorhakken om tot een duidelijke en haalbare visie te komen.

Elke bijeenkomst bood ruimte voor dialoog, verdieping en uitwisseling. Aan de hand van thema's zoals wonen, mobiliteit, groen, werken en voorzieningen werd gezocht naar scherpe adviezen en concrete aandachtspunten voor het vervolg.

6 Verschillende bijeenkomsten

rond de 200 deelnemers bezochten een bijeenkomst

27 uitgebrachte adviezen door deelnemers

De meeste adviezen gingen over: wonen, mobiliteit en groen & duurzaamheid.

10 uitdagende keuzes om over na te denken

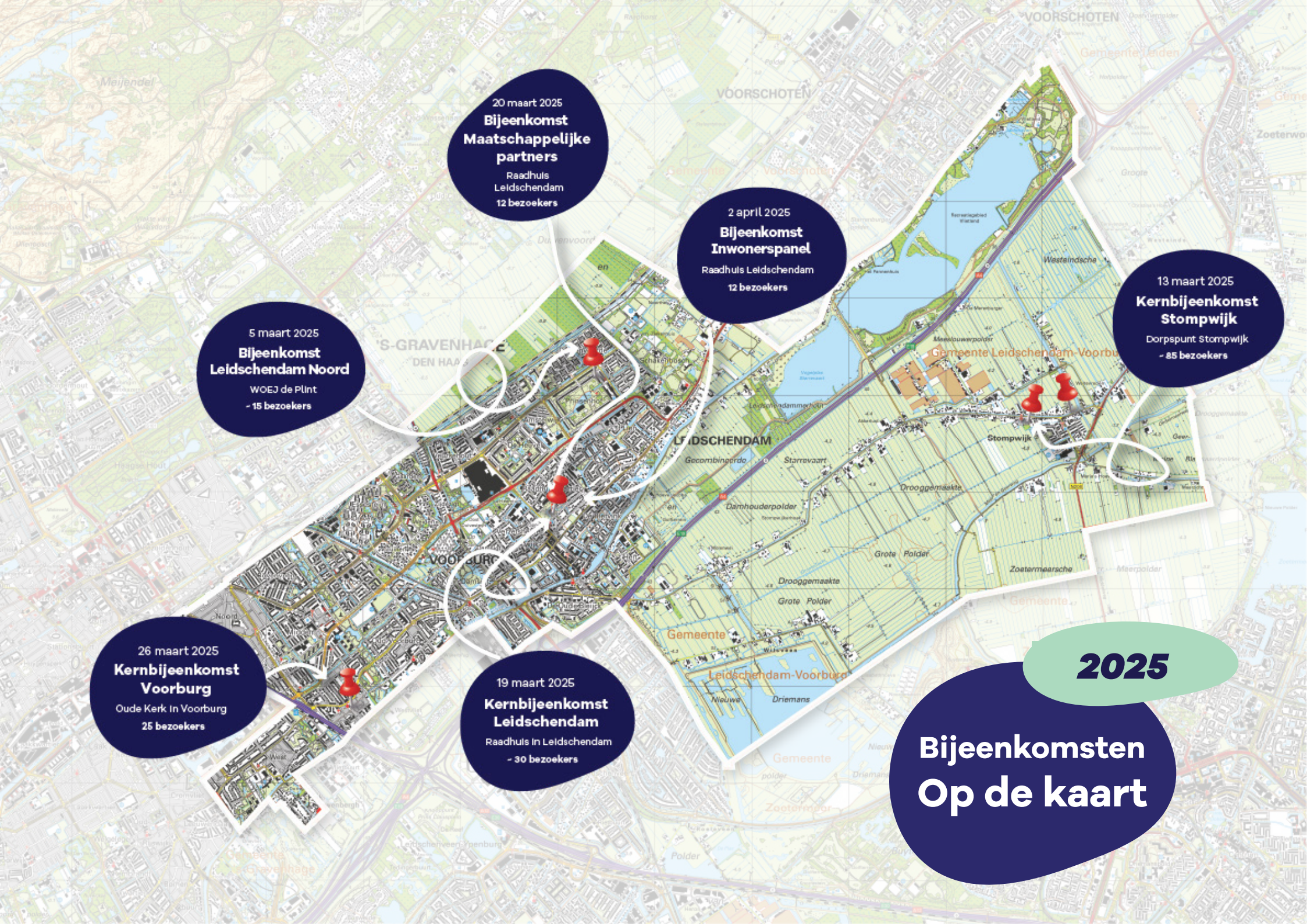
20 maart 2025
Bijeenkomst Maatschappelijke partners
Raadhuis Leidschendam
12 bezoekers
2 april 2025
Bijeenkomst Inwonerspanel
Raadhuis Leidschendam
12 bezoekers
13 maart 2025
Kernbijeenkomst Stompwijk
Dorpspunt Stompwijk
~ 85 bezoekers
5 maart 2025
Bijeenkomst Leidschendam Noord
WOEJ de Plint
~ 15 bezoekers
26 maart 2025
Kernbijeenkomst Voorburg
Oude Kerk in Voorburg
25 bezoekers
19 maart 2025
Kernbijeenkomst Leidschendam
Raadhuis in Leidschendam
~ 30 bezoekers
2025
Bijeenkomsten
Op de kaart

Kernbijeenkomst Leidschendam

19 maart 2025

Kernbijeenkomst Leidschendam

Raadhuis in Leidschendam

~ 25 bezoekers

Tijdens de participatiebijeenkomst op 19 maart 2025 dachten zo'n 25 inwoners, ondernemers en een vertegenwoordiger van een sportvereniging mee over de Omgevingsvisie. In verschillende themasessies gingen zij met elkaar en met de gemeente in gesprek over onderwerpen als wonen, mobiliteit, groen en werken. Ook voorzieningen en het buitengebied kwamen aan bod.

Betaalbaar wonen en ruimte voor ondernemers

Deelnemers spraken over het tekort aan betaalbare woningen en riepen op tot actieve sturing door de gemeente. Vooral ouderen die in hun wijk willen blijven wonen en werkenden in vitale beroepsgroepen, zoals de zorg en het onderwijs, zouden voorrang moeten krijgen. Goede doorstroming op de woningmarkt werd gezien als belangrijke sleutel. Daarnaast werd aandacht gevraagd voor de positie van ondernemers. Zij hebben volgens de deelnemers ruimte en zekerheid nodig om te kunnen blijven investeren in levendige kernen zoals het Damcentrum.

Groen versterken en bereikbaarheid verbeteren

Groen werd opnieuw benoemd als kracht van de gemeente. Bewoners willen bestaand groen behouden en beter benutten. Zo werd er gepleit voor meer struiken rond het gemeentehuis om biodiversiteit te stimuleren. Tegelijkertijd blijft bereikbaarheid een zorg, vooral in het buitengebied waar openbaar vervoer beperkt is. Deelnemers deden suggesties voor betere OV-verbindingen, veilige fietspaden en meer plekken om fietsen veilig te stallen.

Belangrijkste zorgen en wensen uit Leidschendam:

1. Wonen: Er is een tekort aan betaalbare woningen voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en werkenden in vitale beroepen.

2. Groen: Bestaand groen moet beter worden beschermd en onderhouden en moet goed toegankelijk zijn, met aandacht voor ecologische kwaliteit.

3. Voorzieningen: De gemeente moet aansturen op het tijdig realiseren van essentiële voorzieningen zoals scholen en zorglocaties.

4. Water: Bewoners maken zich zorgen over de slechte waterkwaliteit en vinden dat de gemeente hier meer regie op moet nemen, samen met inwoners.

"Op veel plekken waar is bijgebouwd zijn er veel te weinig speelplekken gerealiseerd. Dat moet meer!"

"De waterkwaliteit is niet goed genoeg. "

"De gemeente moet zich vooral richten op ruimte bieden aan voorzieningen."

"We moeten het groen beter leren benutten. Er is veel groen dat niet toegankelijk/ bruikbaar is."

“Er moet meer openbaar vervoer zijn om de optie van de auto loslaten te kunnen overwegen.”

“De oppervlakte die bebouwd kan worden is zeer beperkt. Je moet dus ook soms kunnen zeggen: het zit vol.”

Kernbijeenkomst Voorburg

In het bijgebouw van de Oude Kerk, de Voorhof, dachten ongeveer 25 bewoners mee over de Omgevingsvisie van de gemeente. In themasessies gingen zij met elkaar en met de gemeente in gesprek over wonen, groen en mobiliteit. De gesprekken lieten zien dat veel Voorburgers zich betrokken voelen bij hun leefomgeving en het belangrijk vinden dat keuzes goed worden doordacht en samen met bewoners worden gemaakt.

Wonen op maat en ruimte voor klimaatgroen
In de sessie over wonen spraken bewoners hun zorgen uit over het tekort aan betaalbare woningen, vooral voor starters en ouderen. Er werd gepleit voor kleinschalige nieuwbouw en levensloopbestendige woningen die passen bij de identiteit van bestaande wijken. Ook werd het belang van wijkvoorzieningen genoemd, zodat mensen prettig kunnen blijven wonen in hun buurt. Op het gebied van groen gaven inwoners aan dat er meer aandacht moet komen voor onderhoud en kwaliteit. Parken zoals Arentsburgh en plekken als Forum Hadriani verdienen volgens hen extra zorg. Daarnaast werd groen gezien als een belangrijk middel tegen hittestress en werd gepleit voor schooltuinen en educatieve groenprojecten.

26 maart 2025

Kernbijeenkomst Voorburg

Oude kerk Voorburg

~ 25 bezoekers

Duurzame mobiliteit met oog voor balans
Bij het thema mobiliteit klonk brede steun voor het stimuleren van fietsen en wandelen. Dit draagt bij aan een veilige en leefbare omgeving. Tegelijkertijd vroegen bewoners aandacht voor het behoud van bereikbaarheid met de auto, zeker voor mensen die minder mobiel zijn. Er werden suggesties gedaan voor het beter scheiden van doorgaand en lokaal verkeer en voor het clusteren van parkeerplaatsen. Zo ontstaat er meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen in de woonwijken.

Belangrijkste zorgen en wensen uit Voorburg:

1. Wonen: Meer ruimte voor betaalbare woningen voor starters en ouderen, passend bij de wijk.

2. Groen: Bescherming van bestaande groenzones en betere kwaliteit van onderhoud, o.a. in Voorburg-West.

3. Voorzieningen: Gemeente moet actief sturen op het behoud van essentiële voorzieningen.

4. Mobiliteit: Duurzame mobiliteit stimuleren met oog voor autogebruik en veiligheid.

"De woningbouw moet veel meer aandacht krijgen in dit gebied. Er zijn altijd wel voorzieningen. Dan fiets je maar wat verder!"

"Ik vind juist dat de gemeente zich moet mengen in de voorzieningen. Anders komen ze er niet."

"Mensen moeten ook de mogelijkheid hebben om bijvoorbeeld boodschappen te blijven doen met de auto."

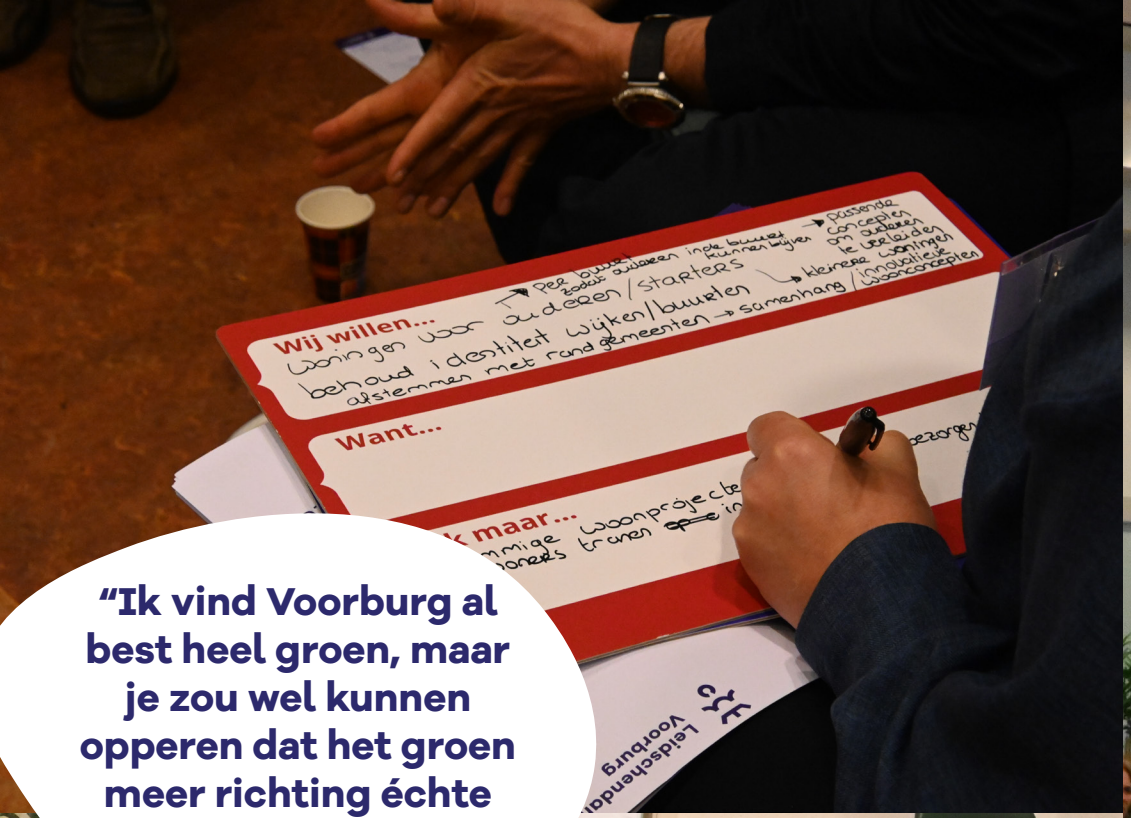

“Ik vind Voorburg al best heel groen, maar je zou wel kunnen opperen dat het groen meer richting échte natuur zou moeten.”

“We werken aan een visie voor 2050. Dan moet je dus niet focussen op slechts één vorm van mobiliteit.”

Kernbijeenkomst Stompwijk

Tijdens de kernbijeenkomst dachten Stompwijkers samen in het Dorpspunt mee over de toekomst van hun dorp en het buitengebied. De avond stond in het teken van de Omgevingsvisie van de gemeente Leidschendam-Voorburg en het Vitaliteitsonderzoek Stompwijk. Thema's zoals wonen, voorzieningen, agrarisch gebruik en de samenwerking met de gemeente kwamen uitgebreid aan bod tijdens de plenaire avond.

Woononderzoek toont knelpunten voor jongeren en ouderen

Een belangrijk onderdeel van de avond was de presentatie van het woononderzoek dat in opdracht van de gemeente Leidschendam-Voorburg en de Adviesraad Stompwijk is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er vooral een tekort is aan betaalbare woningen voor jongeren en ouderen. Jongeren willen soms wel blijven, maar trekken toch weg door een gebrek aan starterswoningen.

13 maart 2025

Kernbijeenkomst Stompwijk

Dorpspunt

~ 85 bezoekers

Ondertussen kunnen ouderen niet doorstromen omdat kleinere, geschikte woningen vaak ontbreken of duurder zijn dan hun huidige huis. Deelnemers spraken over mogelijkheden zoals zelfbouw, het splitsen van bestaande woningen en het beter benutten van agrarische erven. Voorwaarde is wel dat regelgeving dit faciliteert.

Behoud van voorzieningen en betrokkenheid bij plannen

De aanwezigen spraken hun zorgen uit over het behoud van belangrijke voorzieningen zoals de supermarkt, een school en een sportclub. Zij benadrukten dat nieuwe woningbouw ook bijdraagt aan het draagvlak voor deze voorzieningen, zodat er bijvoorbeeld genoeg kinderen zijn om de school draaiende te houden. Tegelijkertijd gaven veel deelnemers aan dat het lastig is om als initiatiefnemer goed zicht te krijgen op wat er binnen de regels van de gemeente mogelijk is. Er werd gepleit voor meer overlegmomenten met de gemeente in een vroeg stadium, betere terugkoppeling en snellere besluitvorming.

Toekomst van het buitengebied en boerenerven

Boeren willen meer ruimte om hun erf anders te gebruiken, bijvoorbeeld voor recreatie of kinderopvang. Daarbij is het volgens deelnemers belangrijk dat de gemeente meedenkt over maatwerk en behoud van het agrarisch karakter van het gebied.

Belangrijkste zorgen en wensen uit Stompwijk:

1. Wonen: Grote behoefte aan betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.

2. Voorzieningen: Behoud van onder andere de supermarkt en de school is essentieel voor het dorp.

3. Boeren en buitengebied: Boeren willen meer ruimte voor nieuwe functies op hun erf.

4. Contact met de gemeente: Er is veel frustratie over trage en onduidelijke communicatie vanuit de gemeente, inwoners willen eerder en beter contact met de gemeente over plannen.

“Woningbouw is de verantwoordelijkheid van alle bewoners: kom op voor je rechten als inwoner, maar probeer niet de ontwikkeling van Stompwijk tegen te gaan.”

“Er komt een hoop op ons af, zoals klimaatverandering. Je kan wel zeggen ‘ik wil het houden zoals het is’ maar dat is niet reëel.”

“Het is essentieel om goedkope huizen voor ouderen te bouwen. Anders lopen ouderen ertegenaan dat zij meer hypotheek moeten betalen als zij kleiner gaan wonen.”

Maatschappelijke partners

Voor maatschappelijke organisaties uit o.a. zorg, groen, recreatie en wonen werd op 20 maart een bijeenkomst georganiseerd in het gemeentehuis. Na een toelichting op de Omgevingsvisie gingen deelnemers in gesprek over thema's als wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen.

Er klonk brede steun voor betaalbare, kleinere woningen, mits dit niet ten koste gaat van groen en leefbaarheid. Voor mobiliteit werd STOMP als uitgangspunt genoemd. Groen behouden én uitbreiden werd belangrijk gevonden. Ook voorzieningen moeten volgens velen actief door de gemeente worden geregeld.

"Ik ben autogebruiker, maar ik zou prima zonder kunnen."

"De natuur staat nu al enorm onder druk door de hoge woningbouw-opgaves."

"Commerciële partijen mogen voorzieningen verzorgen, maar dat leidt tot commerciële prijzen, ook voor bijvoorbeeld huisartsen."

“Betaalbare huizen! Er zijn te lange wachtlijsten nu.”

“Houd Vlietland open en groen! Geen recreatiewoningen, parkeerplaatsen en geluidswallen in de natuur!”

“Meer openbaar vervoer, deelauto’s en goedkoper taxivervoer voor ouderen.”

Leidschendam-Noord

In het WOEJ-wijkcentrum kwamen op 5 maart zo’n 15 bewoners van Leidschendam-Noord bijeen om te praten over de Omgevingsvisie. Ze spraken hun zorgen uit over betaalbare woningen, passende zorgvoorzieningen en het behoud van groen, zoals in Vlietland. Ook werd aandacht gevraagd voor betere fiets- en ov-verbindingen, veilige straten, biodiversiteit en lokaal opgewekte energie. Bewoners pleitten voor duidelijke keuzes en daden: minder praten, meer doen.

Inwonerspanel

Op 2 april kwam het inwonerspanel bijeen in het gemeentehuis om mee te denken over de Omgevingsvisie 2050. Elf panelleden bespraken in themagroepen de onderwerpen wonen, werken, mobiliteit en groen. Zij pleitten voor woningbouw die aansluit bij lokale behoeften en demografische ontwikkelingen, met aandacht voor doorstroming en gemengde woonvormen. De gemeente moet daarin de regie nemen en bewoners betrekken. Voor mobiliteit was er brede steun voor de STOMP-aanpak, aangevuld met ideeën over veilige fietsroutes, parkeren en aanvullend openbaar vervoer. Bij groen stond het verbinden van groengebieden en klimaatadaptatie centraal, met de 3-30-300-regel als belangrijke richtlijn.

“Betrek bewoners actief, maak gebruik van hun kennis van de buurt.”

“Werk adaptief: nu strategisch plannen, later tactisch invullen en vervolgens operationeel uitvoeren.”

Adviezen uit de participatie

Wonen

- De gemeente moet actief en strategisch sturen op het realiseren van woningen voor specifieke groepen en alle doelgroepen per locatie. Dit bevordert doorstroming, zodat de juiste woningen vrij komen voor de juiste doelgroepen.
- Creëer met hulp van de gemeente betaalbare woningen voor essentiële beroepen zoals zorg- en politiewerkers, zodat ook zij een plek hebben in de stad en volwaardig kunnen meedoen in de samenleving.
- Bouw volgens de lokale woonbehoefte en groennorm, en stel een harde norm voor voorzieningen vast die wordt nageleefd, zodat Leidschendam-Voorburg leefbaar en aantrekkelijk blijft als groene woongemeente.
- Behoud de identiteit van wijken en buurten
- Ontwikkel innovatieve woonconcepten die ouderen verleiden om naar kleinere woningen te verhuizen, zodat ze makkelijker kunnen doorstromen en er ruimte komt voor starters.

Werken

- Zorg voor een levendig Damcentrum en andere kerngebieden, zodat ondernemers de duidelijkheid en ruimte krijgen die zij nodig hebben om met vertrouwen te investeren in hun zaak.
- Stel als gemeente samen met stakeholders zoals het MKB een duidelijk profiel op voor bedrijventerreinen en bedrijfsverzamelgebouwen, zodat er een goede mix van bedrijven ontstaat, ondernemers bewuste keuzes kunnen maken en investeringszekerheid en duurzaamheid worden bevorderd.

Groen

- Ga voor zo veel mogelijk kwalitatief goed groen. Bescherm het bestaande groen en breid het waar mogelijk uit, om de ecologische waarde van de gemeente te behouden en versterken, om hittestress te beperken en om ruimte te creëren voor ontmoeting en sport.
- Integreer groen consequent in alle plannen en beleid, en benoem de baten van natuur expliciet.
- Stimuleer schooltuinen, bijvoorbeeld in het park Het Loo, om kennis over groen te bevorderen en de vele voordelen van natuur over te brengen.
- Neem als gemeente de regie op het verbeteren van de waterkwaliteit, in samenwerking met burgers, want vooral binnenstedelijk is de kwaliteit nu onder de maat en dit leidt tot concrete problemen zoals riooloverstromingen en zieke dieren.

Mobiliteit

- Pas maximaal STOMP toe, mits er voldoende alternatieven zijn, om het doorgaande autoverkeer te verminderen, de leefbaarheid te verbeteren en meer ruimte voor groen en toegankelijke stoepen te creëren.

- Maak onderscheid tussen doorgaande wegen en lokale wegen, zodat er variatie in snelheid mogelijk is en de verkeersstromen beter beheerd kunnen worden.

- Zorg voor voldoende ruimte en kwaliteit voor fiets- en wandelpaden, zodat duurzame mobiliteit veilig en aantrekkelijk blijft.

- Cluster parkeerplaatsen om meer ruimte voor speelplekken en groen in de straat te creëren, zodat de leefbaarheid verhoogd wordt.

- Zorg voor goed beveiligde fietsenstallingen bij drukbezochte plekken zoals de Mall en station Voorburg om fietsdiefstal tegen te gaan en fietsen aantrekkelijker te maken.

- Houd rekening met de bereikbaarheid van specifieke situaties, zoals ambulances, en zorg ervoor dat auto's een rol blijven spelen in het dagelijks leven, bijvoorbeeld voor boodschappen of werk in kleinere dorpen.

Gebiedsprogramma Stampwijk

Verslag Participatie

Omgevingsvisie

Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-
Voorburg